

Bluestræk i Pop- og Rockmusik

Hvordan udpeger man egentlig specifikke bluestræk i sin musikanalyse?

Melodisk

Bluesmelodier udspringer af en mol-pentaton-skala. Her er en C-mol-pentaton:

Læg mærke til mol-terts og den "lille septim". Disse toner kaldes "**blå toner**" og man vil ofte "bende" disse toner på guitar eller lave "glidende intonation" når man synger. Husk at man sagtens kan have en mol-

pentaton melodi selvom om de bagvedliggende akkorder er dur-akkorder (som i en 12-takters-blues) – det er netop et blues-kendetegn.

Der er en blå tone mere. Den tone der ligger et sted mellem f og g → nemlig "fis".

- Det er altså når 3., 5. og 7. trin sænkes (eller intoneres blåt) man kan snakke om et særligt bluespræg.
- Man kan også lytte til en sanger eller en solist, og auditivt konstatere at visse toner "bendes" og gøres blå → det ville være fint at gøre opmærksom på i en analyse, hvis man kan angive konkrete steder, som man har bidt mærke i.

Harmonisk

Bluesharmonik udgør en del af den harmoniske trekant (hvor vi også har funktionsharmonik og modalharmonik).

Grundlæggende kan man tale om en 12-takters blues, som et udgangspunkt. Op igennem jazzhistorien har man mange eksempler på, at man tager udgangspunkt i en 12-takters blues men tilføje denne blues-rundgang funktionsharmonisk spænding. (Se eksempelvis "Nøgle til musikken" s. 68-70, hvor "Blues for Alice" er gennemgået)

12-takters blues (grundform):

I⁷	I⁷	I⁷	I⁷
IV⁷	IV⁷	I⁷	I⁷
V⁷	IV⁷	I⁷	I⁷

Kan også skrives med akkorder i C-dur:

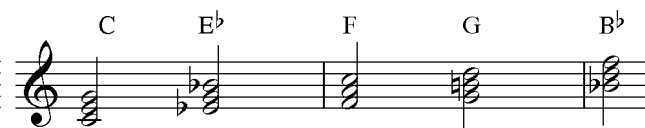
C⁷	C⁷	C⁷	C⁷
F⁷	F⁷	C⁷	C⁷
G⁷	F⁷	C⁷	C⁷

- Bemærk at alle akkorder er tilføjet septim – uden at de af den grund bliver dominantiske → det var aldrig gået i den gode gamle funktionsharmonik!
- Den baglæns kadence fra G7 → F7 er et specifikt bluestræk. I funktionsharmonik er det jo helt forbudt at gå fra dominant til subdominant!
- Dette er den helt simple bluesrundgang. Den kan varieres, og måske kan du kun finde noget af rundgangen i det nummer, som du skal analysere

Udvidet bluesharmonik (som vi også kalder kvartfaldsharmonik)

Funktionsharmonik er kendetegnet ved kvintfald → kvint-affinitet. I modsætning hertil findes der noget som vi kalder *kvartfaldsharmonik* eller *udvidet bluesharmonik*.

Denne form for harmonik bygger på en mol-pentaton-skala, hvor man ligger dur-treklange oven på hver tone i skalaen:

Med udgangspunkt i C-dur som Tonika (eller I. trin) så kan man se, at de andre akkorder overvejende ligger til venstre for C-dur på kvintcirklen (undtagen G-dur). Der findes ikke nogen dur- eller mol-skala, som indeholder disse fem akkorder. I den udvidet bluesharmonik vil man ofte se akkorderne bevæge sig **med uret** rundt i kvintcirklen → altså modsatte vej, som vi plejer at se ved funktionsharmonik.

- Udvidet bluesharmonik er særlig udbredt i guitarbaseret rockmusik.

Opsummering

Når du skal vise bluestræk så kig på melodien og akkorderne. Du må også meget gerne bruge dine ører og udpege specifikke steder, hvor du hører blues-fraseringer.

Bluesmusik er desuden kendetegnet ved ofte at være riff-baseret og præget af ostinater (eksempelvis en blues rytmeguitar) i rytmegruppen. Bluesharmonik peger ikke entydigt i den ene eller anden ende af tid/rum-skalaen. De mange cykliske parametre kan dog ofte være med til i højere grad at beskrive en tilstand eller en stemning frem for en udvikling.

Opgave:

Hør dette nummer og peg på bluestræk i melodien eller akkorderne. (Du må også komme med auditive begrundelser for bluestræk)

Musik: Never gonna Be Your Lady, Louise Hoffsten

5 C7 F7 C7 F7 C7 F7 G7 F7

I've tried to say it po-lite-ly. I've tried to give you a clue. All your gold don't ex-ite me that old trick just won't do.

12 C7 Bb F C7 Bb

Cause I'm ne-ver gon-na be your la-dy. I'm not

15 F C7 Bb F C7 F G7 C7

the fool you think I am. I'm ne-ver gon-na be your la-dy. And you will nev-er be my man.

- 1) Sæt ring om bluestræk i melodien
- 2) Hvor ser du bluestræk i akkorderne?
- 3) Kan du høre andre bluestræk (lyt) – hvordan spiller instrumenterne?